

NOTE ȘI CONSULTAȚII

„LIBRET“ C.E.C. sau «LIVRET» ?

În ziarul „Informația Bucureștiului”, din 8 iunie a. c., a apărut nota intitulată „libret sau livret”. În această notă se ajunge la concluzia că termenul propriu de întrebuintă pentru cantelele de depuneri și restituiri ale economiilor la C.E.C. este „livret” și nu „libret”.

Termenul de *libret* — utilizat de C.E.C. — pentru scopul arătat — este mai propriu din următoarele considerente :

În limba noastră cuvîntul a intrat din limba italiană, *libretto*, care are în primul rînd înțelesul de „cärticică”, „carnet de notițe”, „*libret de economii*” (*libretto di cassa di risparmio*) și numai în al doilea rînd de „text la o operă muzicală”.

Adoptarea acestui cuvînt în limba romînă pentru un instrument bancar este firească, dată fiind bogata terminologie bancară italiană, terminologie pe care o întîlnim de altfel în multe alte limbi.

Pe lingă considerente de ordin etimologic, termenul de *libret* a intrat în vocabularul limbii romine ca exprimînd noțiunea de instrument al caselor de economii, prin îndelungata sa folosire cu această accepțiune. În adevăr, acest termen îl întîlnim în limba romînă cu peste 100 de ani în urmă. Costache Bălcescu, în al său „Proiect pentru o casă de păstrat și împrumutare”, elaborat în anul 1845, întrebuintează termenul de *libret*. În legile de înființare și organizare a casei de economii, cît și la discutarea proiectelor acestor legi, din 1864 și 1880, se întrebuintează tot termenul de *libret*.

Datorită dezvoltării acțiunii de economisire în rîndul maselor largi ale populației, în anii puterii populare, acest termen a căpătat o întinsă circulație, fiind cunoscut în cele mai îndepărtate colțuri ale țării, atît în rîndul orașenilor, cît și în cel al sătenilor. Putem spune deci, că termenul de *libret*, exprîmînd noțiunea de instrument de economii, s-a împămîntenit temeinic la noi.

Termenul de *livret*, propus de susmenționata notă din „Informația Bucureștiului”, este mai puțin potrivit pentru a exprima o noțiune bancară.

Cuvîntul *livret* a intrat în limba romînă din franceză cu accepțiunea de act de identitate militară, o dată cu alți termeni militari. Dacă termenul *livret* adoptat și utilizat la noi pentru un act militar exprimă în primul rînd noțiunea de identitate (a se vedea „Dicționarul limbii romine literare contemporane”, editat de Academia R.P.R. și Dicționarul L. Șăineanu), termenul de *libret* este mai propriu pentru un instrument bancar, așa cum este *libretul de economii C.E.C.* — întrucît în acesta principalul element nu-l constituie identitatea titularului, cu atît mai mult, cu cît există librete de economii „la purtător” în care nu se arată numele titularului, ci numai sumele depuse sau retrase, datele la care s-au înregistrat operațiunile, dobînzile convenite etc.

Datorită circulației îndelungate a acestor doi termeni, exprimând fiecare altă noțiune astăzi când se pronunță cuvântul *libret* ne gândim imediat la carnetul de economii, după cum la auzul cuvântului *livret*, gândul ne duce la actul de identitate militară.

Adoptarea termenului de *libret* și pentru carnetele de economii ar sărăci limba de un cuvânt și ar da naștere la confuzii între cele două noțiuni — identitate militară, exprimată astăzi prin cuvântul *livret*, și cea de „instrument de economii”, „cont bănesc”, exprimată prin cuvântul *libret*.

Gh. Goilov

